

Zienswijze KHN Meierijstad inzake het voorgenomen Ondernemersfonds Meierijstad

Aan de gemeenteraad van Meierijstad

Inleiding

Koninklijke Horeca Nederland (KHN), afdeling Meierijstad, heeft actief deelgenomen aan het traject rondom de verkenning van een gemeentebreed ondernemersfonds. Daarbij hebben wij deelgenomen aan de werkgroepbijeenkomsten, de ontwikkelingen gevolgd en onze achterban actief geïnformeerd en betrokken bij de discussie.

KHN onderschrijft het belang van samenwerking tussen ondernemers, maatschappelijke organisaties en de gemeente. Een sterke lokale economie, aantrekkelijke centra, een vitaal buitengebied en een toekomstbestendig ondernemersklimaat zijn ook voor de horecasector van groot belang.

Tegelijkertijd constateren wij dat het voorliggende voorstel voor een gemeentebreed ondernemersfonds onvoldoende antwoord geeft op fundamentele vragen over noodzaak, meerwaarde, draagvlak en financiële gevolgen voor ondernemers.

Hoewel in het advies van Blaauwberg wordt gewezen op kansen voor samenwerking en collectieve slagkracht, blijkt uit hetzelfde advies ook dat de meningen binnen de werkgroep sterk uiteenlopen, dat geen sprake is van een gezamenlijk standpunt en dat meerdere partijen vraagtekens zetten bij de noodzaak van een ondernemersfonds.

KHN Meierijstad kan het ondernemersfonds daarom in de huidige vorm niet ondersteunen.

1 Hoofdstandpunt

KHN Meierijstad ziet het ondernemersfonds in de huidige vorm als een verplichte lastenverzwaring waarvan de noodzaak voor de horecasector onvoldoende is aangetoond.

Wij constateren dat:

- de noodzaak onvoldoende is onderbouwd;
- de meerwaarde voor ondernemers onvoldoende concreet is uitgewerkt;
- de besteding van middelen en governance onvoldoende inzichtelijk zijn;
- overlap dreigt met bestaande fondsen en collectieve regelingen;
- draagvlak niet aantoonbaar aanwezig is;
- ondernemers worden geconfronteerd met een extra financiële verplichting zonder duidelijke garantie op rendement.

Zolang deze basisvoorwaarden ontbreken achten wij invoering van het fonds niet verantwoord.

2 Nut en noodzaak voor de horeca onvoldoende aangetoond

Het voorstel gaat uit van de veronderstelling dat een extra collectief fonds nodig is om samenwerking, innovatie en toekomstbestendigheid te versterken.

Voor de horecasector is die noodzaak echter onvoldoende aangetoond.

Sinds april 2026 betalen horecaondernemers reeds een verplichte premie aan het Horeca Ontwikkel Platform (HOP). Deze bijdrage is vastgelegd in de cao en heeft als doel gezamenlijk te investeren in de ontwikkeling en toekomstbestendigheid van de horeca.

Via dit fonds worden onder meer gefinancierd:

- scholing en opleiding;
- arbeidsmarktontwikkeling;
- goed werkgeverschap;
- duurzame inzetbaarheid;
- innovatie en kennisontwikkeling.

Veel van de doelstellingen die worden genoemd als argument voor het ondernemersfonds worden binnen de horecasector reeds collectief gefinancierd.

KHN mist daarom een duidelijke analyse waaruit blijkt welke opgaven niet via bestaande structuren kunnen worden opgepakt en waarom daarvoor een aanvullende gemeentelijke heffing noodzakelijk is.

Voor veel horecaondernemers ontstaat daardoor het beeld dat zij opnieuw gaan betalen voor doelstellingen waarvoor reeds collectieve financieringsstructuren bestaan.

3 Bestaande initiatieven functioneren al goed

Uit het adviesrapport blijkt dat meerdere partijen hebben aangegeven dat bestaande collectieve arrangementen goed functioneren.

Dit geldt nadrukkelijk ook voor de horeca.

Binnen Meierijstad bestaan reeds:

- BIZ-structuren;
- reclamebelastingconstructies;
- centrummanagementorganisaties;
- brancheorganisaties;
- het Horeca Ontwikkel Platform (HOP);
- diverse lokale samenwerkingsverbanden.

Deze structuren zijn in de loop der jaren opgebouwd, kennen draagvlak binnen hun achterban en leveren aantoonbare resultaten op.

KHN vreest dat het ondernemersfonds niet uitsluitend een aanvulling vormt op deze bestaande structuren, maar deels dezelfde doelen gaat financieren.

Daardoor ontstaat het risico van overlap, dubbeling van activiteiten en stapeling van bijdragen.

4 Onvoldoende concrete meerwaarde voor ondernemers

Het ondernemersfonds wordt vooral gepresenteerd vanuit collectieve doelstellingen zoals samenwerking, leefbaarheid, promotie, mobiliteit en gebiedsontwikkeling.

Voor individuele ondernemers ontbreekt echter nog steeds duidelijkheid.

Onvoldoende inzichtelijk is:

- welk rendement ondernemers mogen verwachten;
- welke concrete projecten worden gerealiseerd;
- welke voordelen specifiek voor de horeca ontstaan;
- hoe succes wordt gemeten;
- hoe wordt voorkomen dat middelen vooral terechtkomen bij de grootste of best georganiseerde sectoren.

De centrale vraag van veel ondernemers blijft daarmee onbeantwoord:

"Wat levert deze verplichte bijdrage mij concreet op?"

5 Onduidelijkheid over besteding en zeggenschap

Hoewel een governance-structuur wordt voorgesteld, blijven voor ondernemers belangrijke vragen bestaan.

Onduidelijk blijft:

- wie uiteindelijk de prioriteiten bepaalt;
- hoe besluitvorming in de praktijk verloopt;
- hoe vertegenwoordiging van kleinere sectoren wordt gewaarborgd;
- hoe wordt voorkomen dat middelen verschuiven naar andere sectoren of gebieden;
- hoe wordt gegarandeerd dat bijdragen daadwerkelijk terugvloeien naar de ondernemers die deze opbrengen.

Voor draagvlak is niet alleen transparantie nodig, maar ook herkenbare invloed van ondernemers op de besteding van hun eigen middelen.

6 Draagvlak is niet aantoonbaar aanwezig

Uit het adviesrapport blijkt dat de werkgroep niet tot een gezamenlijk standpunt is gekomen en dat de opvattingen uiteenlopen van uitgesproken voorstanders tot uitgesproken tegenstanders.

KHN herkent dit beeld binnen de horecasector.

Veel ondernemers:

- herkennen de noodzaak onvoldoende;
- hebben vragen over de meerwaarde;
- maken zich zorgen over de financiële gevolgen;
- vrezen overlap met bestaande initiatieven.

Juist omdat sprake is van een verplichte heffing vinden wij dat een breed en aantoonbaar draagvlak noodzakelijk is.

Dat draagvlak is op dit moment niet overtuigend aanwezig.

7 Lastenverzwaring in een sector met oplopende kosten

De horecasector wordt al jaren geconfronteerd met stijgende kosten op het gebied van:

- personeel;
- energie;
- huur;
- verzekeringen;
- regelgeving;
- cao-verplichtingen.

Het ondernemersfonds betekent opnieuw een verplichte bijdrage bovenop bestaande verplichtingen.

Hoewel de voorgestelde bijdrage voor individuele ondernemers wellicht beperkt lijkt, gaat het principieel om de vraag of een nieuwe heffing noodzakelijk is wanneer de meerwaarde nog onvoldoende is aangetoond.

Voor veel horecaondernemers wordt het fonds daardoor ervaren als een lastenverzwaring en niet als een investering.

8 Voorstellen om het draagvlak te vergroten

KHN wil constructief meedenken over mogelijke verbeteringen. Indien wordt besloten het ondernemersfonds verder uit te werken, zien wij de volgende randvoorwaarden als essentieel.

9 Beperk de verplichte component tot het gemeentebrede deel

KHN kan zich voorstellen dat uitsluitend het gemeentebrede trekkingsrecht van 10% verplicht wordt gesteld.

Hiermee wordt samenwerking op gemeentelijk niveau mogelijk gemaakt, terwijl ondernemers meer zeggenschap behouden over het grootste deel van hun bijdrage.

10 Creëer aparte trekkingsgebieden voor de horeca

Om middelen herkenbaar en effectief in te zetten stellen wij voor om voor de horeca twee afzonderlijke trekkingsgebieden in te richten:

- Centrummanagementgebied Horeca;
- Buitengebied Niet-Agrarisch Horeca.

Hierdoor blijft de relatie tussen bijdrage en besteding zichtbaar en behouden ondernemers meer eigenaarschap over hun middelen.

11 Verlaag het tarief

KHN stelt voor het voorgestelde tarief te verlagen van € 60 naar:

€ 40 per € 100.000 WOZ-waarde.

Een lager tarief verlaagt de financiële drempel en vergroot het draagvlak.

12 4. Maximeer de reservevorming

KHN vindt dat gelden actief ten goede moeten komen aan ondernemers.

Daarom verzoeken wij om:

- een maximale omvang van de reserve;
- duidelijke spelregels voor reservevorming;
- periodieke evaluatie van opgebouwde saldi;
- automatische inzet van overtollige reserves ten gunste van ondernemers.

Hiermee wordt voorkomen dat grote bedragen langdurig ongebruikt blijven staan.

13 Voorkom netto lastenverzwaring

Wanneer een ondernemersfonds wordt ingevoerd, moet tegelijkertijd worden onderzocht hoe bestaande heffingen kunnen worden aangepast.

Wij verzoeken daarom afspraken te maken over:

- verlaging van BIZ-bijdragen waar mogelijk;
- verlaging van reclamebelasting;
- het voorkomen van stapeling van collectieve lasten.

Uitgangspunt moet zijn dat ondernemers per saldo niet méér gaan betalen.

14 Zorg voor een echte experimenteerfase met resultaatgarantie

In het advies wordt gesproken over een experimenteerfase met evaluatiemomenten. KHN onderschrijft het belang daarvan, maar vindt dat een experimenteerfase alleen geloofwaardig is wanneer daar ook duidelijke consequenties aan verbonden zijn.

Ondernemers worden gevraagd verplicht bij te dragen aan een fonds waarvan de meerwaarde vooraf nog onvoldoende concreet is uitgewerkt. In dat geval is het redelijk dat ondernemers ook zekerheid krijgen over wat er gebeurt wanneer het fonds niet aan de verwachtingen voldoet.

KHN stelt daarom voor om vooraf vast te leggen dat na twee jaar een onafhankelijke evaluatie plaatsvindt waarbij wordt beoordeeld:

- of het fonds voldoende concrete resultaten heeft opgeleverd;
- of ondernemers de toegevoegde waarde daadwerkelijk ervaren;
- of voldoende draagvlak aanwezig is;
- of de middelen doelmatig en transparant zijn besteed;
- of sprake is van aantoonbare meerwaarde ten opzichte van bestaande structuren en fondsen.

Indien uit deze evaluatie blijkt dat het ondernemersfonds onvoldoende succesvol is, onvoldoende draagvlak kent of onvoldoende meerwaarde heeft opgeleverd, dient een afbouwregeling in werking te treden.

KHN stelt daarbij voor dat minimaal 80% van de opgebouwde reserves en niet-bestede middelen terugvloeit naar de ondernemers en organisaties die aan het fonds hebben bijgedragen, naar rato van hun bijdrage.

Een dergelijke regeling voorkomt dat grote bedragen langdurig ongebruikt blijven staan en zorgt ervoor dat middelen daadwerkelijk worden ingezet voor zichtbare resultaten.

Daarnaast geeft deze afspraak ondernemers het vertrouwen dat een experimenteerfase ook daadwerkelijk een proefperiode is en niet automatisch leidt tot een permanente lastenverzwaring.

15 Conclusie

KHN Meerijstad is niet tegen samenwerking, collectieve investeringen of het versterken van het organiserend vermogen van ondernemers.

Wij constateren echter dat de noodzaak van een ondernemersfonds voor de horecasector onvoldoende is aangetoond, terwijl de financiële gevolgen wel direct voelbaar zijn.

De horecasector investeert reeds verplicht in collectieve voorzieningen via bestaande fondsen zoals het Horeca Ontwikkel Platform en via lokale samenwerkingsstructuren zoals BIZ-organisaties, reclamebelasting en centrummanagement.

Het voorliggende voorstel biedt op dit moment onvoldoende zekerheid dat sprake is van aanvullende meerwaarde en onvoldoende waarborgen dat een extra heffing niet leidt tot dubbele financiering van vergelijkbare doelstellingen.

KHN Meerijstad kan daarom niet instemmen met invoering van het ondernemersfonds in de huidige vorm.

16 Oproep aan de gemeenteraad

Wij verzoeken de gemeenteraad om geen besluit tot invoering te nemen voordat:

- de noodzaak per sector overtuigend is aangetoond;
- een concrete businesscase per sector beschikbaar is;
- volledige transparantie bestaat over governance en besteding;
- overlap met bestaande fondsen is uitgesloten;
- aantoonbaar draagvlak aanwezig is;
- maatregelen zijn getroffen om netto lastenverzwaring te voorkomen;
- een maximale reservevorming is vastgelegd;
- een onafhankelijke evaluatie na drie jaar is gegarandeerd;
- een afbouwregeling is opgenomen waarbij minimaal 80% van niet-bestede middelen wordt teruggegeven indien het fonds onvoldoende succesvol blijkt.

Pas wanneer aan deze voorwaarden is voldaan, kan een zorgvuldige inhoudelijke afweging plaatsvinden.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.
Uiteraard zijn wij graag bereid onze zienswijze nader toe te lichten en
met u in gesprek te gaan over de inhoud en achterliggende
overwegingen.

Namens het bestuur van KHN Meierijstad